

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра експертизи товарів та послуг

Допущено до захисту
В.о. завідувача кафедри ЕТП

(підпис)

доц., к. т. н. Т. А. Кунділовська

« ____ » _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг»

на тему: «Експертне оцінювання органічних косметичних засобів та
особливості їх сертифікації»

Виконавець: студентка 69 групи
факультету міжнародної економіки

Кісельова С.О.

(підпис)

Науковий керівник:

Доц. каф. ЕТП, к. т. н.

Кунділовська Т.А.

(підпис)

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СПОЖИВЧИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ОРГАНІЧНОЇ КОСМЕТИКИ.....	5
1.1. Поняття органічної косметики, її переваги і недоліки.....	5
1.2. Склад органічних косметичних засобів.....	7
1.3. Особливості сертифікації органічної косметики.....	9
Висновки до Розділу 1.....	18
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА АСОРТИМЕНТУ ОРГАНІЧНИХ КРЕМІВ ТА ВИБІР ОБЄКТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	20
2.1. Класифікація органічних кремів для обличчя.....	20
2.2. Вибір об'єктів дослідження.....	32
Висновки до Розділу 2.....	42
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ ОРГАНІЧНИХ КОСМЕТИЧНИХ КРЕМІВ.....	43
3.1. Дослідження маркування та пакування зразків.....	43
3.2. Дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників зразків.....	62
3.3. Оцінка споживчих властивостей органічних кремів.....	66
Висновки до Розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Актуальність обраної теми в тому, що в останні роки все більш популярною стає органічна косметика. Адже, як відомо, звичайна косметика сьогодні часто може бути небезпечною для здоров'я. На сьогоднішній день позначку «ORGANIC» або «BIO» можна побачити на багатьох продуктах, речах та косметиці. Не кожен розуміє що вона означає, та як відрізнити органічну продукцію від звичайної.

В Україні органічна косметика почала набувати популярності не так давно. На сьогоднішній день органічна та натуральна косметика на ринку України складає менше 1%.

Існує багато чинників, які стримують розвиток органічної косметики в Україні. По-перше, органічна косметика практично не представлена у звичайних магазинах, що негативно впливає на попит і показники споживання. По-друге, багато споживачів не розбираються в тому, чим натуральна косметика відрізняється від звичайної. По-третє, низка компаній випускає свою продукцію із зображенням рослин на упаковці, натякаючи на наявність натуральних складників, що ще більше вводить в оману споживачів. Також, в останній час виросла кількість виданих сертифікатів на продукцію натурального походження. Крупні компанії можуть собі дозволити витратити багато грошей на рекламу та отримання сертифікатів на відміну від малих та середніх компаній, які вимушені економити бюджети. Це призводить до деякого розшарування сегменту.

Щодо загальної структури ринку органічної косметики, то 58,5% галузі займають засоби догляду за волоссям, 24,6% - засоби догляду за тілом, 15,7% - зубна паста, 1,2% - засоби догляду за шкірою обличчя [8].

Мета роботи: провести експертне оцінювання органічних косметичних засобів, а саме косметичних органічних кремів для обличчя, та дослідити особливості їх сертифікації.

Для досягнення мети потрібно вирішити наступні завдання:

- надати визначення поняттю «органічна косметика»;
- дослідити особливості складників, які може містити органічна косметика, та які заборонені до використання в органічній косметиці;
- з'ясувати особливості сертифікації органічної косметики;
- надати характеристику асортименту органічних кремів;
- охарактеризувати об'єкти експертного дослідження;
- провести дослідження маркування і пакування представлених зразків;
- дослідити органолептичні та фізико-хімічні показники об'єктів дослідження;
- надати оцінку споживчих властивостей об'єктів дослідження.

Об'єкт дослідження: косметичний органічний крем для обличчя.

Предмет дослідження: якість органічних косметичних кремів та особливості їх сертифікації.

У роботі дослідження проводилися органолептичними та фізико-хімічними методами. Органолептичним методом визначали колір, запах, консистенцію органічних кремів для обличчя. Фізико-хімічними методами визначали водневий показник, колоїдну стабільність та термостабільність зразків. Оцінка споживчих властивостей органічних кремів оброблювалася методом експертних оцінок із застосуванням коефіцієнтів вагомості.

В роботі були використані такі джерела: державні стандарти України, офіційні Інтернет-сторінки органів з сертифікації органічної косметики, наукові статті, підручники з експертизи, методологічні матеріали та ін.

ВИСНОВКИ

1. Надано визначення поняттю «органічна косметика». Термін «органічна косметика» походить від харчової промисловості, де кілька десятиліть тому з'явилися натуральні харчові продукти з позначкою «BIO» або «ORGANIC». Органічна косметика відрізняється від натуральної, яка лише містить інгредієнти натурального походження. Адже органічною вона може називатись лише тоді, коли пройшла відповідну сертифікацію.

2. Досліджено особливості складників, які може містити органічна косметика, та які заборонені до використання в органічній косметиці. Органічна косметика повинна містити тільки натуральні компоненти: рослинні масла замість силіконів, вазеліну, ефірних жирних кислот і т.д.; натуральні полімери (наприклад, гіалуронова кислота, хітозан) замість синтетичних загусників; натуральні емульгатори (білки, фосфоліпіди, похідні крохмалю) замість синтетичних емульгаторів; ефірні масла замість віддушок; натуральні антимікробні агенти (бензойна кислота) замість синтетичних консервантів; рослинні екстракти, натуральні вітаміни, альфа-гідроксікислоти та інші компоненти замість синтетичних аналогів.

3. З'ясовані особливості сертифікації органічної косметики. Органічні стандарти встановлюють правила ведення сільськогосподарського виробництва, вимагають застосування виключно натуральних добрив, виключаючи можливість застосування хімічних засобів захисту рослин, трансгенної продукції та дбають про використання природних ресурсів, обмежуючи негативні впливи на довкілля протягом усіх етапів виробництва. В тваринництві основна увага приділяється кормам та умовам утримання тварин. Органи добровільної сертифікації органічної косметики існують в багатьох країнах: Німеччині (BDIH, Natrue-Label), Франції (Cosmebio, ECOCERT), Великобританії (Soil Association), Італії (ICEA), США (USDA NOP) та ін. Виробники, продукція яких пройшла процедуру перевірки, отримують сертифікат і право ставити на упаковку відповідну позначку. Також існує

міжнародний гармонізований стандарт органічної косметики COSMOS, створений робочою групою з п'яти сертифікаційних організацій: BDIH (Німеччина), Soil Association (Великобританія), Ecocert и Cosmebio (Франція), ICEA (Італія).

4. Надано характеристику асортименту органічних кремів. Органічні креми для обличчя класифікують: за типом засобу (крем, сироватка, гель, бальзам), за типом шкіри обличчя (для всіх типів шкіри, для юної шкіри, для сухої шкіри, для жирної шкіри, для комбінованої шкіри, для нормальної шкіри, для чутливої шкіри), за призначенням крему для обличчя (навколо очей, денний крем, нічний крем), за функціональною спрямованістю крему (зволоження, живлення та відновлення, звуження пор, антиоксидант, захист, корекція зморшок, від куперозу, матування, від пігментації, від темних кіл під очима, надає свіжості, протизапальний, тонізування, регенерація).

5. Охарактеризовано об'єкти експертного дослідження. На експертне дослідження представлені 6 зразків органічних кремів для обличчя: крем денний для обличчя для сухої шкіри «Natura Siberica», крем нічний для обличчя для сухої шкіри «Natura Siberica», крем-гель для повік «Від темних кіл під очима» «Natura Siberica», БІО-крем денний для обличчя Гранат та Марула для всієї родини «Sante», БІО-крем нічний для обличчя Гранат та Марула для всієї родини «Sante», БІО-крем для очей Гранат та Марула для всієї родини «Sante».

6. Проведено дослідження маркування і пакування представлених зразків. Маркування зразків №1,2,3 не відповідає вимогам Технічного регламенту на косметичну продукцію в частині: маркування косметичної продукції (за винятком списку інгредієнтів, заголовок списку, назви косметичної продукції, присвоєної виробником і адреси іноземного виробника косметичної продукції) здійснюється згідно із законодавством про мови (п.48) – українською мовою вказані лише виробник, дистриб'ютор, об'єм і термін придатності; не відповідає вимогам ДСТУ 5010:2008 «Продукція парфумерно-косметична. Пакування, маркування, транспортування і зберігання» в частині: інформацію наносять державною мовою, за винятком переліку складників і заголовку

переліку (п.5.1.3.5) - українською мовою вказані лише виробник, дистриб'ютор, об'єм і термін придатності; інформація щодо сертифікування парфумерно-косметичного виробу – відсутня; особливі застережні заходи – не вказані.

Маркування зразків №4,5,6 не відповідає вимогам ДСТУ 5010:2008 «Продукція парфумерно-косметична. Пакування, маркування, транспортування і зберігання» в частині: позначка нормативного документу, згідно з яким виготовлено виріб.

7. Досліджено органолептичні та фізико-хімічні показники об'єктів дослідження. Визначалися такі показники: колір, запах, зовнішній вигляд, водневий показник, колоїдна стабільність, термостабільність. Органолептичні та фізико-хімічні показники представлених зразків знаходяться у межах вимог ДСТУ 4765:2007 «Креми косметичні. Загальні технічні умови».

8. Надано оцінку споживчих властивостей об'єктів дослідження. Було визначено найважливіші споживчі властивості кремів органічних зволожуючих: вираженість зволожуючої дії на шкіру обличчя, ергономічність використання (легкість застосування), органолептичні показники (запах, колір), наявність сертифікатів, що підтверджують органічне походження продукту, здатність залишати залишки крему на шкірі, вміст органічних компонентів, здатність до розподілу на поверхні, жирність, інформативність упаковки. Після обробки результатів на першому місці опинився зразок №6 БІО-крем для очей Гранат та Марула для всієї родини торговельної марки «Sante», на другому місці - зразок № 4 БІО-крем денний для обличчя Гранат та Марула для всієї родини торговельної марки «Sante», на третьому місці - зразок №5 БІО-крем нічний для обличчя Гранат та Марула для всієї родини торговельної марки «Sante», четверте місце зайняв зразок №3 крем-гель для повік «Від темних кіл під очима» торговельної марки «Natura Siberica», п'яте місце зайняв зразок №1 крем денний для обличчя для сухої шкіри торговельної марки «Natura Siberica», на шостому місці опинився зразок №2 крем нічний для обличчя для сухої шкіри торговельної марки «Natura Siberica».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 16 брендів органічної косметики: без сумнівних хімікатів. Косметична виставка Cosmo-Ехро [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://www.cosmo-expo.ru/17/0.php?show_art=505.
2. Cosmebio. Сертифікати [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://biolife-ufa.ru/sertifikaty/cosmebio/>.
3. COSMOS: європейський стандарт натуральної та органічної косметики. Herbals. Натуральна та органічна косметика, еко-засоби для прибирання дому [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.herbals.ru/page/page167.html>.
4. Karina Bray. Natural beauty [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.choice.com.au/health-and-body/beauty-and-personal-care/skin-care-and-cosmetics/articles/natural-and-organic-cosmetics>.
5. Michelle Skelly. Are Organic and Natural Skin Care Products Really Better? [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.linkedin.com/pulse/organic-natural-skin-care-products-really-better-michelle-skelly>.
6. Perry Romanowski. The Challenge of Natural Cosmetics [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://knowledge.ulprospector.com/5138/pcc-challenge-natural-cosmetics/>.
7. Soil Association – англійський стандарт якості органічної косметики. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://organic-shops.ru/index.php?page=3&news=25>.
8. В Україні скорочується продаж органічної косметики. Український бізнес ресурс [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/v-ukraine-sokrashautsia-prodaji-organicheskoi-kosmetiki-464007>.

9. Виговська І. Як вибрати крем для шкіри обличчя. Мода та краса [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lady.tochka.net/ua/60097-kak-vybrat-krem-dlya-kozhi-litsa/>.
10. Відклики про бальзами для обличчя [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ladiesproject.ru/reviews/balzam-dlya-lica>.
11. Вілкова С.А. Експертиза споживчих товарів: підручник/ С.А. Вілкова – 2-е видання – Москва: ВТК «Дашков і К», 2010. – 252 с.
12. ДСТУ 5009:2008. «Вироби парфумерно-косметичні. Правила приймання, відбирання проб, методи органолептичних випробувань» - Київ: Держспоживстандарт України, 2009. – 8 с.
13. ГОСТ 29188.2-91 «Вироби косметичні. Метод визначення водневого показника рН» - Комітет стандартизації та метрології СРСР – Москва: Видавництво стандартів, 1992 – 3 с.
14. ГОСТ 29188.3-91 «Вироби косметичні. Методи визначення стабільності емульсії» - М.: Видавництво стандартів, 1992 – 4 с.
15. Денний крем для усіх типів шкіри [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.blog-o-krasote.ru/post-dnevnoyi_krem_po_tipam_kozhi_lica.html.
16. Для чого потрібна сироватка для обличчя? Та як правильно її використовувати? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ns54.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=13:2011-06-23-08-50-11&catid=2:2011-06-23-08-23-16&Itemid=9.
17. ДСТУ 4765:2007 «Креми косметичні. Загальні технічні умови» - Київ: Держспоживстандарт України, 2008. – 7 с.
18. ДСТУ 5010:2008 «Продукція парфумерно-косметична. Пакування, маркування, транспортування та зберігання» - Київ: Держспоживстандарт України, 2009. – 6 с.
19. Дубровіна І. Кращі косметичні засоби для обличчя з ретинолом [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://hochu.ua/cat-beauty/face/article-43531-luchshie-kosmeticheskie-sredstva-dlya-litsa-s-retinolom/>.

20. Єрофеевська Н. Які бувають креми для обличчя? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://sunmag.me/sovety/13-01-2014-kakie-byvayut-krema-dlya-litsa.html>.
21. Звіт про поточний стан. Натуральна та органічна косметика. Стандарт BDIH [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kontrollierte-naturkosmetik.de/download/BDIH_kontrollierte_Naturkosmetik_Statusbericht_russisch_2014.pdf.
22. Зволожуючий крем для обличчя [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://nmedik.org/uvlazhnyayushchij-krem-dlya-litsa.html>.
23. Класифікація кремів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://tutknow.ru/beauty/2929-klassifikaciya-kremov.html>.
24. Класифікація кремів. Косметологія [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.eurolab.ua/encyclopedia/Cosmetology/5448/>.
25. Ковбаса А. В. Фактори формування та оцінка споживчих властивостей зволожуючого крему для обличчя / А. В. Ковбаса, В. Є. Тарасов // Управління якістю. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://fh.kubstu.ru/juk/issues/issue03/st0303.pdf> — 2013. — Вып. 2., 10 с.
26. Косметичні креми: різновиди та функції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.beautynet.ru/cream/1575.html>.
27. Ле Хак А. Органічна косметика – гарантія натуральності? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://natur-boutique.ua/blog/streaming-movie-the-mummy-2017/>.
28. Марголіна А., Штейман П. Новий облік натуральної косметики. CosmEx Спільнота експертів в естетичній медицині та косметології [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://cosm-ex.com/post/256>.
29. Методи оцінки рівня якості продукції [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://de.ifmo.ru/bk_netra/page.php?dir=1&tutindex=18&index=13&layer=2.
30. Огляд властивостей кремів від куперозу на обличчі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://iledy.ru/face/krema-ot-kuperoza-na-litse.htm>.

31. Органічна косметика: міфи і реальність. Перевірені факти про засоби з приставкою organic [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: https://www.elle.ru/krasota/beauty_blog/organicheskaya-kosmetika/.
32. Органічний сертифікат Cosmos-Standard. Organity [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://organity.ru/information/sertifikaty/organicheskiy-sertifikat-cosmos-standard/>.
33. Оцінка якості косметичних кремів: Методичні рекомендації щодо виконання лабораторних робіт для студентів спеціальностей 351300 всіх форм навчання/ редактор Соловійова С. В. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://pandia.ru/text/78/444/43229.php>.
34. Переваги стандарту USDA [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://organic-shops.ru/index.php?page=3&news=23>.
35. Пономаренко А.О. Крем від пігментації [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ayzdorov.ru/lechenie_pigmentaciya_krem.php.
36. Про сертифікат Ecocert [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://eco-cosmetics.com.ua/index.php?route=information/information&information_id=6.
37. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://csm.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3937:2017-06-22-06-30-06&catid=122:2015-09-15-07-01-23&lang=uk.
38. Сицко В.Є. Оцінка якості та конкурентоспроможності парфумерних товарів [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://lib.i-bteu.by/bitstream/handle/22092014/1389/%D0%A1%D1%8B%D1%86%D0%BA%D0%BE%20%D0%92.%D0%95.pdf?sequence=3&isAllowed=y> – 2014. – 6 с.
39. Стандарти. Органічна сертифікація [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ecolabel.org.ua/organichna-sertifikatsiya/standartu.html>.
40. Харитоновна А. Для чого потрібні креми з антиоксидантами та як їх обрати [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.marieclaire.ru/krasota/dlya-chego-nujnyi-kremyi-s-antioxidantami-i-kak-ih-vyibrat-/>.

41. Ходикін О.П. та ін. Товарознавство непродовольчих товарів: підручник/ Ходикін О.П., Ляшко О.О., Волошко Н.І. та ін. – М.: «Дашков і К», 2008. – 540 с.
42. Ходикін О.П. та ін. Товарознавство, експертиза та стандартизація: підручник/ Ходикін О.П., Ляшко О.О., Волошко Н.І. та ін. – М.: «Дашков і К», 2015. – 730 с.
43. Шкідливі та небезпечні інгредієнти у косметичі [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://spa-master.com.ua/vrednye-i-opasnye-ingredienty-v-kosmetike/#edta>.
44. Що таке органічна косметика? [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.naturalrating.ru/journal/post/30>.
45. Що ховається під літерами pH? [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: https://www.krasotta.ru/sov_ph.php.
46. Як вибрати крем для звуження пор на обличчі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dovidkam.com/krasa/yak-vibrati-krem-dlya-zvuzhennya-por-na-oblichchi.html>.
47. Як обрати крем-гель для шкіри обличчя? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://3koketki.ru/chem-zamechatelen-krem-gel.html>.
48. Як обрати матуючий крем для обличчя? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://antale.ru/kak-vybrat-matiruyushhij-krem-dlya-lica/>.
49. Як обрати найкращий крем від синців та темних кіл під очима? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zrenie1.com/bolezni/simptomy/sinyaki/krem-ot-s.html>.
50. Які гарантії надає стандарт ІСЕА? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.organic-shops.ru/index.php?page=3&news=20>.
51. Якубовська К. Обираємо найкращий крем для повік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ladywow.ru/kosmetika/krem-dlya-vek.html>.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Приклад дегустаційного листа

Номер дегустаційного листа _____

Назва товару _____

Дата _____

Місце проведення _____

П.І.Б. дегустатора (якщо зазначається) _____

Стать _____

Дата народження _____

Тип шкіри _____

Найменування показників	Бальна шкала	Бали	Примітки
1. Вміст органічних компонентів	1-10		
2. Наявність сертифікатів, що підтверджують органічне походження продукту	1-10		
3. Вираженість зволожуючої дії на шкіру обличчя	1-10		
4. Здатність до розподілу на поверхні	1-10		
5. Здатність залишати залишки крему на шкірі	1-10		
6. Жирність	1-10		
7. Інформативність упаковки	1-10		
8. Ергономічність використання (легкість застосування)	1-10		
9. Органолептичні показники (запах, колір)	1-10		

Підпис експерта _____